

VAŠE RODINNÁ KRONIKA

krok za krokem

Lenka Peremská

Vaše rodinná kronika

krok za krokem

Lenka Peremská

 P R E S S

Brno
2015

Vaše rodinná kronika

krok za krokem

Lenka Peremská

Jazyková korektura: Kateřina Hošková

Sazba: Pavel Vaščák

Obálka: Pavel Vaščák

Odpo­vědný redaktor: Tomáš Krejčířík

Technický redaktor: Radek Stře­cha

Objednávky knih:

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN 978-80-264-0783-6

Vydalo nakladatelství CPress v Brně roku 2015 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 19275.

© Albatros Media a. s., 2015. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

 ALBATROS MEDIA a.s.

Obsah

VÍTEJTE...	5
PLYNULÝ TOK PŘÍBĚHU	6
REKONSTRUKCE RODINY	16
ZAČÍNÁ SE PSÁT KRONIKA ANEB KDO ZAČAL, PŮL DÍLA VYKONAL	29
DĚJINY MÍSTA A DOMU	35
PO KOM SE JMENUJEME?	53
STATISTIKY PORODNOSTI	56
STATISTIKA SŇATEČNOSTI	64
NA CO NAŠI PŘEDCI UMÍRALI	77
POVOLÁNÍ NAŠICH PŘEDKŮ	83
DATOVÁNÍ FOTOGRAFIÍ	86
ROK NA VSI	99
DOPORUČENÁ LITERATURA	103

Patraa, Coß Plenoir,

Patra Prima Secunda Tertia Quarta

Coß Coß Coß Coß

Angesehene	Wirtz	Wirtz	Wirtz	Wirtz	Wirtz	Wirtz
1. Caty	8	11	79	158	2	1.7 $\frac{1}{2}$
2. Caty	2	3	9	18		1.1
Wirtz	10				1	1.5

Patra Angesehene	20	17	88	176	2	1.1 $\frac{1}{2}$
------------------	----	----	----	-----	---	-------------------

Wirtz Wirtz						
3. Caty	3	8	44	89		1.7 $\frac{1}{2}$
Wirtz	3					1.1

Patra Wirtz	6	8	44	89		1.1
-------------	---	---	----	----	--	-----

Wirtz Wirtz
Wirtz Wirtz

Vítejte...

» ANEB SLOVO ÚVODEM

Kniha, kterou právě držíte v rukou, je volným pokračováním genealogické příručky Váš rodokmen krok za krokem, od své starší sestry se však v mnohém odlišuje. Předně se nejedná o návod, jak sestavit rodokmen, nýbrž o přehled tipů a doporučení, jak již dohledané informace přetavit do smysluplné, čtivé a zároveň přehledné rodinné kroniky.

Jestliže jste hrdými majiteli mnoha a mnoha ofocených nebo vytištěných matričních záznamů, nosíte v hlavě desítky informací o svém rodě a rádi byste je předali dalšímu pokolení, je tato kniha určena právě vám. Máte doma přetékající šuplíky dokumentů? Leží vám v zásuvce fotografické album plné osob, jejichž možnost identifikace odešla spolu s posledním žijícím pamětníkem? Chcete sepsat kroniku, do níž shrnete veškeré své pracné bádání? Uzavřením vlastního rodopisného výzkumu totiž práce na dějinách rodu nekončí, ba právě naopak.

V zásadě máte dvě možnosti, jak se získaným materiálem naložit. Buď si pořídíte předtištěnou kroniku, do jejíž tabulek poněkud otrocky vložíte pracně nashromážděné informace, nebo se vydáte jinou, hluboce osobní, kreativní a originální, ač nesnadnější cestou.

A právě tu vám nabízí tato publikace. Obsahuje totiž návody na srozumitelné zpracování jednotlivých kapitol, pomáhá při prvních krůčcích v samém začátku sepisování, podává pomocnou ruku při určování toku příběhu a zároveň přidává nádvkem řadu tipů, jak svou rodovou kroniku co nejvíce obohatit statistikami, grafickými přehledy apod.

K tomu připojuje zajímavosti z dějin každodennosti, které nebyly zmíněny v prvním díle. Díky novým informacím o způsobu života vašich předků pohlédnete na svůj rodokmen ze zcela jiného úhlu. Pouhá data a jména zakreslená ve stromě života lze totiž s menším úsilím povýšit na příběh.

Tuto knihu věnuji svým rodičům za jejich celoživotní podporu,

Mírcě za neutuchající a absolutní (byť sestersky nekritickou) důvěru v mé schopnosti,

Pěťovi, Matýskovi a Vášovi za to, že prostě jsou!

Plynulý tok příběhu

Pátrání po vlastních kořenech je zápasem, jehož průběh není vždy férový. Zatímco na vaší straně se investují hodiny a hodiny času, probdělé noci a záněty očních spojivek, váš pomyslný protihráč, ať již je to matriční kniha nebo jakýkoliv jiný historický pramen, vám nabídne hledaný záznam jen sporadicky. Nezbytná trpělivost se tak po dnech bádání přemění v ryze stoický přístup, s nímž flegmaticky listujete stranami popsány rukama dávno zemřelých zapisovatelů. Bušení srdce a zvýšený tep se dostaví teprve v okamžiku, kdy zahlédnete jméno nebo údaj, po kterém jste tak dlouho pátrali.

Jakmile proletíte krásně čitelnými nejmladšími matrikami, probijete se složitostmi kurentu 19. století a doslova po pídích zdoláte také století osmnácté (někteří matadoři jistě zabrousí ještě o století hlouběji), **stanete před nejtěžším úkolem rodopisce. Tím je umění říct „dost“.**

Za nejobávanější okamžik bývá považován mrtvý bod, neschopnost přečíst záznam nebo nemožnost potvrdit příbuzenství. Všechny tyto faktory dohromady jako by přímo volaly po ukončení vašeho výzkumu. A právě v tom tkví onen zádrhel. Nikdo totiž nechce skončit dřív, než se dozví o své rodině úplně vše.

Většina z nás se žene co nejvíce do minulosti, snaží se vytáhnout na světlo stopy z konce 17. století, někteří se vydávají až na samý práh před třicetiletou válku. Nevyhnutelně ovšem každý dospěje k momentu, kdy dříve či později narazí na mrtvý bod, který již nebude schopen překonat.

Kvůli této neodbytné touze posunout znalosti o našem rodu až za nejzazší mez řada z nás tíhne k přesvědčení, že není potřeba výzkum uzavřít, protože se stejně časem vrátíme k jeho nejstaršímu příslušníkovi a budeme pokračovat. Nemá proto smysl informace zpracovávat a sepisovat kroniku, protože „co kdyby náhodou“.

Tato představa je ovšem od základu mylná. Další úsilí nás ve většině případů nikam nezavede a ochudíme se o sepsání dějin rodu, k němuž se opět dostaneme po letech nebo vůbec.

Zkuste se proto zamyslet nad tím, jestli má váš výzkum ještě nějaký potenciál, aby byl veden dále, nebo jestli by nebylo prospěšnější ho právě teď, byť s těžkým srdcem, uzavřít a přistoupit k jeho dalšímu zpracování.

Jestliže jste se rozhodli pro druhou možnost, jste tu správně. Tato kniha by vám totiž mohla být nápomocná při počátečním tápání nad problémem, **jak pojmut historii rodu**, potažmo jak ji přenést na papír tak, aby zůstala smysluplná i vašim potomkům.

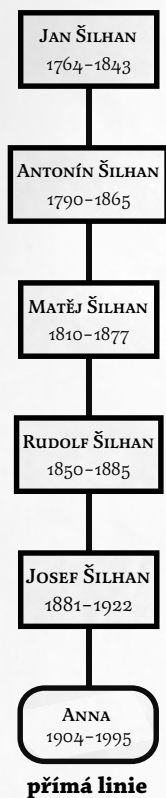
Vyprávění o vlastním rodě můžeme bezpochyby pojmut zcela dle libovůle každého z vás. Následující tipy, vycházející z mé (leckdy těžce nabyté) zkušenosti, mají usnadnit cestu těm, kteří při sestavování kroniky a především při určování toku příběhu poněkud tápají. Vymyslet systém, kterého se budeme po čas sepisování kroniky držet, je poměrně složité a vyžaduje určitou dávku zkušenosti.

Nejprve si musíte ujasnit, **do jaké šíře a v jakém směru budete dějiny své rodiny popisovat.** V zásadě se lze držet genealogických vzorců tak řečeného stromu života. Složitější varianty je potom nutné

rozdělit do několika segmentů. Abychom nebyli příliš teoretičtí, pojďme si zásady určování toku příběhu ukázat na jednotlivých příkladech.

TIP: ZAČÍNEJTE VŽDY V NEJHLUBŠÍ HISTORII, PŘÍBĚH TAK LÉPE PLYNE.

PŘÍMÁ LINIE

Jestliže jste se rozhodli zpracovat pouze **přímou (otcovskou nebo mateřskou) linii** svého rodokmenu, máte vyhráno. Na vašem stole patrně leží několik záznamů o dědovi, pradědovi a tak dále až do nejzazší generace, kam se vám podařilo předky dohledat.

Zpracování historie rodu potom není tak složité, neboť informací je poskyrovnu a dají se snadno roztřídit.

Vždy ovšem začínejte v nejhlubší historii, neboť takto sestavený příběh dobře plyne a jednotlivé události na sebe logicky navazují. Vyprávění o dějinách rodu od dědečka směrem do minulosti by zdaleka nebylo tak čtivé a poutavé.

Vyvarujte se také častému používání označení členů rodiny a spíše identifikujte každou osobu celým jménem. Lépe se vyznáte v textu typu „Jan Mareš se narodil v roce 1864 a měl dva syny, Josefa a Rudolfa“ než „prapraděda Jan se narodil v roce 1864 a měl pradědu a prastrýce“. Předchozí věty jsou ukázkou, kde se tento nešvar objevuje ad absurdum, ovšem mějme stále na paměti, že naše kronika má přetrvávat do budoucnosti a má být srozumitelná i našim potomkům.

Výsledná osnova textu bude tedy v každé jedné kapitole popisovat jednu generaci rodu.

„.....“
 Jedna generace představuje přibližný časový úsek 25 až 30 let. Hledáme-li tedy předky do šesté generace od osoby narozené v roce 1950, dosáhneme přibližně někde k první třetině 19. století. Při sledování deseti generací se pohybujeme již bezmála tři sta let zpět.
 „.....“

VÝVOD

Mnohem obtížnější je stanovení systému při popisování dějin rodu, jestliže jsme při pátrání po předcích zvolili tak zvaný vývod.

Vývod **začíná opět jednou osobou, od níž zaznamenává rodiče od každého zde obsaženého člena**. Sleduje tedy dvojici rodičů, čtveřici prarodičů a tak dále, přičemž v každé generaci se počet předků zdvojnásobuje.

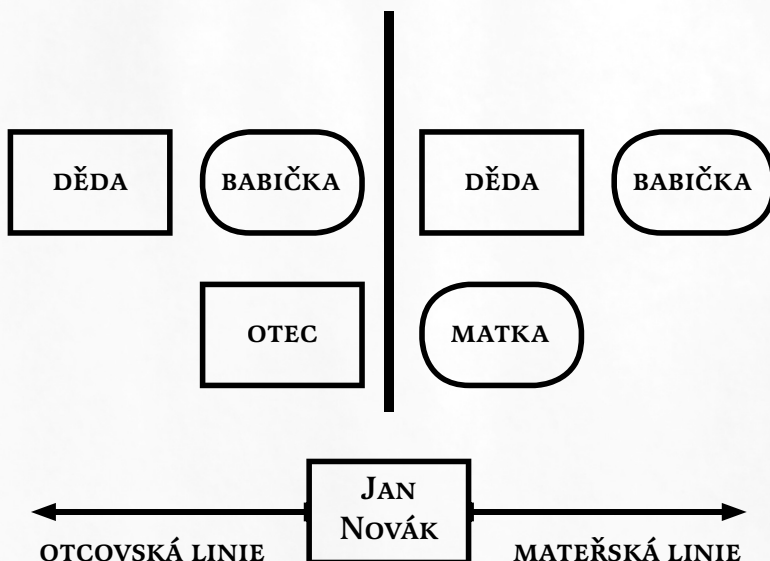
Pokud jste se tedy vydali za šestou generaci, klobouk dolů, neboť takové pátrání je neskutečně náročné především na čas. Ještě těžší je ovšem seřadit informace tak, abyste žádnému ze členů rodiny neupírali jeho místo ve vaší minulosti. Boční linie zde neexistují, všichni od jednoho se podíleli na vašem zplodění.

Naštěstí nezřídka nastane situace, kdy několik předků ubude. K tak zvané ztrátě předků dochází, zejména žila-li rodina v jediné vesnici, kde se několik málo rodů sezdávalo mezi sebou. V takovém případě jistě naleznete společnou krev hned v několika větvích.

Již jsme zdůrazňovali, že **je třeba začínat s vyprávěním v nejstarších dobách** a pokračovat směrem do současnosti. Ovšem vyberete-li si jen jednu z větví, například nositele příjmení, opomenete řadu dalších.

Odkud a kudy vést linii příběhu při zpracování vývodu o šesti generacích? Protože budeme postupovat v otcovské linii stejně jako v linii mateřské, rozdělíme si nejprve kroniku na dvě části.

-
- Počet předků v jednotlivých generacích**
-
- 1. generace – 1 osoba**
 -
 - 2. generace – 2 osoby**
 -
 - 3. generace – 4 osoby**
 -
 - 4. generace – 8 osob**
 -
 - 5. generace – 16 osob**
 -
 - 6. generace – 32 osob**
 -
 - 7. generace – 64 osob**
 -
 - 8. generace – 128 osob**
 -
 - 9. generace – 256 osob**
 -
 - 10. generace – 512 osob**
 -

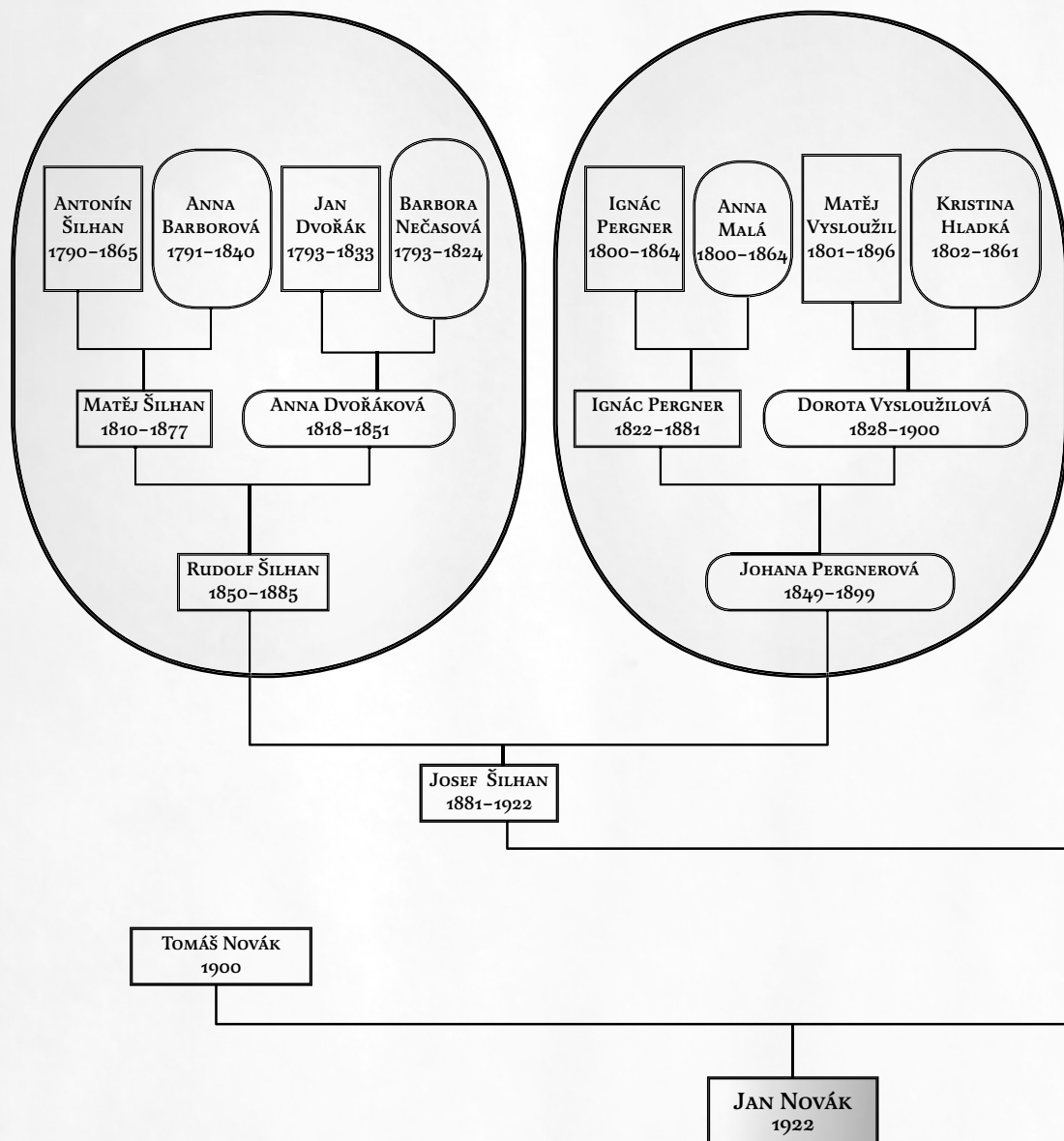
Rozdělení na otcovskou a mateřskou linii

VAŠE RODINNÁ KRONIKA KROK ZA KROKEM

KROK 1

V našem případě je střenem neboli výchozí osobou Jan Novák narozený v roce 1922. Nejprve se tedy podíváme na předky jeho matky Anny Šilhanové, která představuje druhou generaci.

Strom rozdělíme na čtyři větvičky, které později pospojujeme.

Vývod rozdělený na čtyři větve